

2010-02-19

Meddelande 2/2010 från Centrum för medeltidsstudier

Medeltidsseminariet

Måndagen den 1 mars, kl. 16:00–18:00, sal D900, Historiska institutionen. Vid sammanträdet lägger Göran B. Nilsson fram två texter som rör hans forskning om *Västgötalagen*. Dessa bifogas härmed i två word-filer. Det är inledningen till den kommande boken och kapitel 2, kapitel 1 diskuterades som bekant på seminarium i höstas.

Vårens övriga sammanträden till och med början av maj:

15 mars: Stefan Mähl talar om Det senmedeltida Stockholm – en språklig och kulturell smältdegel. Lokal: D900, kl. 18:00–20:00.

12 april: Roger Andersson lägger fram en text om akademisk predikan kontra monastisk predikan. Lokal: D900, kl. 18:00–20:00.

10 maj: Erika Kihlman: Bero Magni de Ludosia. Diskussion av text om Björn av Lödöse som undervisade i Wien 30 år, från 1433 till 1464. Lokal: D900, kl. 18:00–20:00.

Professor Michael Shank kommer sannolikt att hålla två seminarier första veckan av maj kring senmedeltidens och den tidiga renässansens tankeliv.

Profesor Robert Bjork kommer sannolikt att ha två seminarier om *Canterbury Tales* av Chaucer först veckan av juni.

Anders Andréén, professor i arkeologi vid Stockholms universitet och ledamot i styrelsen för Centrum för medeltidsstudier, har tilldelats Jarl Gallén-priset för framstående medeltidsforskning. Priset delas ut den 21 september vid Helsingfors universitet. Från och med september 2010 till och med februari 2011 är han dessutom inbjuden som gästprofessor i arkeologi till universitetet i Heidelberg.

Centrum för medeltidsstudier

Centrum för medeltidsstudier
Stockholms universitet
SE-106 91 Stockholm

Besöksadress:
Södra huset, hus D, plan 9
www.medeltid.su.se

Telefon: 08-16 28 11
Telefax: 08-16 75 48
E-post: sekreterare@medeltid.su.se

Kommande symposium

Locus Celebris: The Church, Monastery and Manor of Dalby: International interdisciplinary symposium i Dalby, Skåne, den 24–27 april 2010.

Bifogat finner ni också information om ett seminarium om Östergötlands medeltid den 11–12 mars 2010. Syftet med seminariet, som nu arrangeras för sjätte gången, är att nya forskningsrön som berör Östergötlands medeltid ska spridas. Det är även vår förhoppning att det under dagarna blir tillfällen till diskussioner och utbyten av erfarenheter. Vi vänder oss först och främst till fackfolk, men även guider, museipedagoger, lärare med flera som förmedlar medeltidshistoria är välkomna.

The Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Humanities, lyser ut en doktorandtjänst på 3 år med medeltidsinriktning.

Med vänliga hälsningar

Olle Ferm och Fredrik Charpentier Ljungqvist

ÖSTERGÖTLANDS MEDELTID

11.3 - 12.3 2010

Seminarium i Wallenbergsalen

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM

TORSDAG 11 mars

8.45-9.30

Registrering, kaffe och smörgås

9.30-9.45

Välkomnande i Wallenbergssalen

TEMA: Borgare, bröder och bönder

Nya perspektiv på Skänninges äldre historia

9.45-9.55

Kort presentation av Skänningeprojektet 2002-2010

Rikard Hedvall, arkeolog, RAÄ UV Öst

9.55-10.20

Skänningebygden och Skänninge under medeltiden:
staden ur ett omlandsperspektiv

Johan Berg, kulturgeograf, Stockholms universitet

10.20-10.50

Tidigmedeltida storgårdar i Skänninge

Rikard Hedvall, arkeolog, RAÄ UV Öst

10.50-11.15

Biskopens gård i Skänninge

Magnus Stibéus, arkeolog, RAÄ UV Öst

11.15-11.40

Skänninge – myntort med myntfynd

Kenneth Jonsson, numismatiker, Stockholms universitet

Diskussion

LUNCH

12.50-13.30

Några röster från S:t Olofs konvent

Hanna Menander, arkeolog, RAÄ UV Öst och

Caroline Arcini, osteolog, RAÄ UV Syd

13.30-13.50

Maktens röda boning

– Östergötlands tidigaste tegelbyggnader

Annika Konsmar, arkeolog, RAÄ UV Öst

13.50-14.25

Stadslandskapet under hög- och senmedeltid

Rikard Hedvall, arkeolog, RAÄ UV Öst

14.25-14.50

Från jordrättor till landbor

– agrarsamhällets omvandling under 1200-talet

Clas Tollin, kulturgeograf, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)

KAFFE & KAKA

15.10-15.20

Den gröna staden – stadsbornas odlingar

Karin Lindeblad, arkeolog, RAÄ UV Öst

15.20-15.45

Det blommande skafferiet

– Skänninges trädgårdar återspeglade i växtfossil

Jens Heimdahl, arkeobotaniker och geolog, RAÄ UV Mitt

15.45-16.10

Självhushåll eller specialisering? Östgöta- och västgöta-
böndernas humleodlingar under tidigt 1600-tal

Pia Nilsson, agrarhistoriker och arkeolog, RAÄ UV Öst/SLU

Diskussion

18.30-

Vi äter och dricker gott på Munkkällaren

FREDAG 12 mars

TEMA: Jubileumsår – Birger jarl

8.30 Samling och guidning genom Slotts- och Domkyrkomuseets nya utställning om Birger jarl

10.30 Åter vid Östergötlands länsmuseum

KAFFE OCH BULLE

10.50-11.10 Med mobilen in i medeltiden – att utveckla medeltidsturism
Margareta Carling, projektledare, Östsvenska Turistrådet

11.10-11.40 Fadern, sonen och palatset
Markus Lindberg, museichef, Slotts- och Domkyrkomuseet och S:t Birgitta klostermuseum

11.40-12.00 Kvinnan, tornet och makten i Bjälbo
Ingrid Gustin, arkeolog, Stockholms universitet

LUNCH

13.00-13.15 Birger – jarlen som präglade mynt i eget rike
Kenneth Jonsson, numismatiker, Stockholms universitet

13.15-13.40 Skeletten från Birger jarls grav i Varnhem
Torbjörn Ahlström, osteolog, Lunds universitet

13.40-14.00 Medeltiden, finns den?
Göran Gruber, arkeolog, RAÄ UV Öst/Linköpings universitet

Diskussion

KAFFE & KAKA

TEMA: Märkesår – 100 år sedan sista avrättningen i Sverige
Avrättningsplatsen i Vadstena

14.40-15.10 Människorna under galgen
Annika Sandén, historiker, Linköpings universitet

15.10-15.40 Glömda gravar på galgbacken
Emma Karlsson, arkeolog, Östergötlands länsmuseum

16.00 Avslutning

Locus Celebris

The Church, Monastery and Manor of Dalby

Symposium in Dalby, 24–27 April 2010

*The symposium is hosted by the Centre for Denmark Studies at the University of Lund
with local support from the Church of Sweden, Dalby parish*

Saturday, 24 April: Public Lectures

Venue before lunch: Church of the Holy Cross

- 09.30 Welcome and Introduction: *Martin Cruce*, rector of Dalby parish, and *Hanne Sanders*, director of the Centre for the Study of Denmark at Lund University.
- 10.00 "Maktens platser vid tiden för Nordens kristnande" [Places of Power in the Age of Christianisation in Scandinavia], *Dick Harrison*
- 10.45 Coffee
- 11.15 "Sven Estridsen och Dalby: Ett problem i den skånska kyrkans äldsta historia" [Sven Estridsen and Dalby: A problem in the earliest history of the church in Scania], *Georg Welin*
- 12.00 "The Canons Regular of St. Augustine: A priestly vision," Dom *Clemens Galban*, can. reg.
- 13.00 Lunch at Dalby Gästis

Venue for the rest of the symposium: Eginogården (parish hall)

- 14.00 "Dalby kloster: Byggnaderna och livet som levdes i dem" [The Monastery of Dalby: The buildings and the life that was lived in them], *Stephan Borgehammar*
- 15.00 "Dalby kyrkby, kungsgård och socken efter reformationen" [The Church Village, Royal Manor and Parish of Dalby after the Reformation], *Sten Skansjö*
- 15.45 Coffee
- 16.15 "Restaurerad klostermiljö för en ny tid" [A Restored Monastic Environment for a New Age], *Kerstin Barup*
- 18.00 Choir Concert in the Church of the Holy Cross: *St Sigfrid Chamber Choir*, directed by Yvonne Steen Ohlander, and *Dalby Chamber Ensemble*, directed by Anita Andersson
- 19.30 Conference Dinner at Dalby Gästis

Sunday, 25 April

11.30–13.00 Guided tour of the Church of Dalby

13.00–14.00 Lunch at Dalby Gästis

14.00–14.30 “Why Are We Here? The Significance of Dalby,” *Stephan Borgehammar and Jes Wienberg*

14.30–16.00 **Session 1: The Oldest Dalby**

“Space and Landscaping in the Making of a New Era: Western Scania from the Viking Age to the Middle Ages,” *Anna Lihammer*

“Place-Names and Jurisdiction in Dalby and in the Hundred of Torna,” *Ola Svensson*

“Dalby Manor, Monastery and Church: An ambiguous relation,” *Jes Wienberg*

16.00–16.30 Coffee

16.30–18.00 **Session 2: Church and Society in Scania in the Eleventh Century**

“Paris, Hildesheim and Dalby: The migrations of Christian culture,” *Ralf Stammberger*

“Lund, Dalby and Bornholm: Politics and mission at the time of Egino,” *Michael H. Gelting*

“King Harald Hen and Dalby,” *Ebbe Nyborg*

(Dinner on your own)

Monday, 26 April

08.30–10.00 **Session 3: Augustinian Canons, c. 1050–1200**

“The Augustinian Canons in the Low Countries and the German Empire,” *Brigitte Meijns*

“Augustinians and Premonstratensians in Denmark before c. 1200,” *Tore Nyberg*

10.00–10.30 Coffee

10.30–12.00 **Session 4: The Form, Functions and Symbolism of the Church of Dalby**

“The West End of Corvey: An architectural model for churches in the Central Middle Ages?” *Kristina Krüger*

“The Church of the Holy Cross: The constructional history,” *Gertie Ericsson*

“Visualizing Belief: The church of Dalby and the idea of the heavenly Jerusalem,” *Ing-Marie Nilsson*

12.00–13.30 Lunch at Dalby Gästis

13.30–15.00 **Session 5: Church Life in Dalby in the Middle Ages**

“St. Mauritius as Patron Saint of the Oldest Church in Dalby: Some reflections on patronage and its impact,” *Anna Minara Ciardi*

“Church Law on Baptismal Rights during the Early Middle Ages,” *Bertil Nilsson*

“The Canons Regular and Twelfth-Century Liturgical Reforms,” *Nils Holger Petersen*

15.00–15.30 Coffee

15.30–17.00 **Session 6: Church and Convent: Buildings and Property**

“Building Monasticism with a Bendy Rule: Augustinian architecture in Europe,”
Tadhg O’Keeffe

“The Farm Buildings and the Economic Landscape of Dalby Priory,” *Jan Kockum*

“The Augustinian Priory of Dalby and Parochial Care,” *Mattias Karlsson*

(Dinner on your own)

Tuesday, 27 April

08.30–10.00 **Session 7: Art in Dalby**

“The Dalby Gospel Book: Origin, decoration and binding,” *Thomas Rydén*

“Byzantium and Dalby: A not-so-close encounter of the third kind,” *Lena Liepe*

“Indulgences and Images of Devotion: The Veronica motif in the church of Dalby,”
Hanna Källström

10.00–10.30 Coffee

10.30–12.00 **Session 8: Round Table Discussion: Summary and Prospects**

12.00–13.30 Lunch at Dalby Gästis

13.30–15.00 **Session 9: The Church, Monastery and Manor of Dalby in the Future**

A panel discussion on possibilities and problems of documentation and restoration. The introductions by researchers Petersson and Dell’Unto will be in English, the subsequent panel discussion in Swedish with simultaneous translation into English.

Introductions:

“A Living Past for the Future: The variety of full-scale reconstructions at cultural heritage sites,” *Bodil Petersson*

“A Lively Future for the Past: The dynamics of digital reconstruction,” *Nicolò Dell’Unto*

Panel:

Mats Brunander, architect, West Sweden Tourist Board

Peter Carelli, archaeologist and director, City Museum of Norrköping

Inga Hallén, City Planning Director, Municipality of Lund

Jan Lannér, landscape historian

Mats Riddersporre, Head of Cultural Environment Unit, The County Administrative Board in Skåne

Mattias Wallergård, IT specialist, Department of Design Sciences, Lund University

Erik Wikerstål, cathedral architect

Håkan E. Wilhelmsson, dean, Cathedral of Lund

A representative from The National Property Board (SFV)